

CELTY A PLACHTY VARIANTY PŘÍSTŘEŠKŮ

Jaké jsou možnosti a jakou plachtu vybrat?!

S nocováním v přírodě je spojena i ochrana proti větru a dešti. Stan se nedá všude použít, plachta je více variabilní a dají se z ní postavit přístřešky podle dané situace a potřeby.

Nejčastěji se setkáme s plachtou [čtvercovou a obdélníkovou](#).

Ukázka dvou náhodných variant použití obdélníkové a čtvercové plachty.

Na tyhle dva tvary a možné přístřešky z nich se teď zaměříme. A dále v tomto E-booku najdete také podrobný popis, jak dané přístřešky postavit, co k tomu bude potřeba a na jaké místa jsou vhodné.

Při výběru plachty je potřeba odpovědět si na dvě důležité otázky, podle toho se bude odvíjet cena, váha a velikost plachty, kterou byste si nakonec měli vybrat:

1. V jakém ročním období budu plachtu používat?
2. Pro kolik lidí budu tvořit přístřeší?

Ad 1)

Spaní pod plachtou můžete praktikovat po celý rok. V zimě a při bočním větru je potřeba přístřešek z plachty volit uzavřenější. V létě si pak můžete dovolit udělat přístřešek z plachty více otevřený.

Plachty mají i různé gramáže. Pokud sáhnete po ultra-light verzi jako dělá třeba firma [Jurek](#) nebo [DD Hammocks](#), tak se dostanete z váhou plachty třeba na poloviční hmotnost než u těžší plachty [Eagle products](#).

Počítejte s tím, že čím bude plachta lehčí, tím bude náchylnější na poškození o trní, skály a podobně. Zatímco těžší plachta bude zase o dost odolnější. Každý si tak musí položit otázku, zda půjde cestou ultra-lightu nebo odolnosti.

Pak je zde i otázka odolnosti proti vlhkosti. Ta se určuje v parametru vodního sloupce.

Seznamte se s „vodním sloupcem“

Ať už se vám tento údaj dostane na oči kdekoliv, vždy znamená v zásadě totéž – totiž to, jak velkému sloupci vody daný materiál odolá před tím, nežli začne prosakovat skrz. Jak dobře si zkrátka daná věc vede při odolávání tlaku vody.

Tradičně se tento fyzikální parametr udává v milimetrech a jednoduše si o něm pouze zapamatujte aspoň to, že čím vyšší je jeho číselná hodnota, tím vyššímu sloupci vody dané zboží i následně odolá.

I když se tato hodnota měří za laboratorních podmínek u výrobce, její existence je jistý oficiální standard v poměřování odolnosti prakticky veškerého vybavení z látek nebo vláken.

Co si mám pod termínem „vodní sloupec představit“?

Za onoho předpokladu, že byste se chopili třeba své bundy, plachty nebo stanu a položili ji na stůl, pak na ni přidali vodní válec (ale otevřený z obou stran) a pak byste postupně přilávali vodu a to tak dlouho, dokud by nezačala materiálem dole prosakovat.

Pokud však plachtu pořádně napnete a nebudete se jí zespoda dotýkat, tak vám postačí vodní sloupec okolo cca 1500 mm. Pokud tedy budete mít plachtu s vodním sloupcem třeba 5000 mm, tak ta bude TOP a zaručí vám suché spaní. Pokud jí ovšem položíte na zem (pod sebe jako podlahu), tak tam je situace jiná, a aby vlhkost neprosákla, musí mít vodní sloupec mnohonásobně vyšší. Ideál je 5000 mm a víc. Samozřejmě čím větší parametr, tím lepší. Voděodolnosti se dosahuje buďto zátěrem nebo impregnací.

Co se týče životnosti - nic nevydrží věčně, ale i plachty lze dodatečně impregnovat!
Nemusíte se bát pár let vám v pohodě poslouží. Důležité je plachtu před uložením do skříně vždy pořádně usušit.

Ad 2)

To je velice těžká otázka. Někomu vyhovuje velký prostor a tak se sotva vejde pod plachtu 3x3 metry. Zatímco pod stejnou plachtu se vejdou jindy tři až čtyři nocležníci, pokud se uskomní.

Obecně by se dalo říct, že plachta 3x3 metry je pro jednoho až dva lidi. 3x4 metry je pro max. čtyř lidi, ale neberte to jako dogma. Obecně dost záleží na typu přístřešku a vašich prostorových potřebách.

Co dalšího bude ke stavbě přístřešku potřeba?

Také je velmi důležité věnovat pozornost výběru kotvicích kolíků a lan. Někdy jsou tyhle prvky součástí balení, ale občas je potřeba je dokoupit.

Pro ukázky v tomto e-booku jsem použil tyto produkty:

- Čtvercová plachta od firmy [Eagle Products 3x3 m](#)
- Obdélníková plachta [DD Hammocks 2,5 x 3,5 m](#)
- Stanové kolíky [Yate](#)
- [Paracord – padáková šňůra](#), kterou jsem si naporcovaal dle potřeby.

Ukázka předpřipravených kotvících lan a různé typy stanových kolíků vč. přírodní

Kotvící kolíky:

Ty se dají lehce vyrobit, uříznout v přírodě. Jenže kdyby pokaždé, když někdo kempuje, uříznul šest nebo sedm kolíků a dvě tyčky, tak by to asi vypadalo. Když budete kolík vyrábět, dejte pozor, ať má na konci zarážku, aby lanko nesjelo. Já tam většinou nechávám druhou větvičku, která mi tvoří věčko. Mám zde stanový kolík [DD hammocks](#), který je barevný a v hlíně je dobře vidět. A pak delší a větší kolíky od [Yate](#). Kolíky zabodávejte vždy do úhlu proti zemi a proti lanku. Lépe to drží v zemi a jen tak se nevytrhne.

Ukázka způsobu správného zakotvení stanových kolíků a umístění kotvících lan.

Ukázka vytvořených přírodních kolíků a předpřipravených kotvících lan

Lanka:

Některá kotvící lanka mají i plastové „stahovadlo“, ale to lze i snadno vyrobit. Já používám [paracord \(nylonový vysokopevnostní provaz\)](#), který jsem si připravil.

1. Vždy na jednom konci mám udělané očko, tím provleču druhý konec a utáhnu (liščí uzel). Tím mám na jedné straně, třeba u stromu, vyřešené ukotvení.
2. Na druhé straně kotvím rychlým a snadno rozvazovacím uzlem.

3. Lanko obmotám kolem stromu, vytvořím očko, které položím na napnutou část lanka, zespodu vytáhnu volný kus lanka a utáhnu. Vznikne mi uzel a pod ním očko a zase jeden volný konec lanka.
4. Prostrčím ruku očkem a chytnu volný konec a zase utáhnu. Mám dostatečně pevný uzel, který ale povolíte jedním trhnutím za volný konec.

Takto by měl vypadat výsledný uzel pro kotvení ke stromu nebo větvi

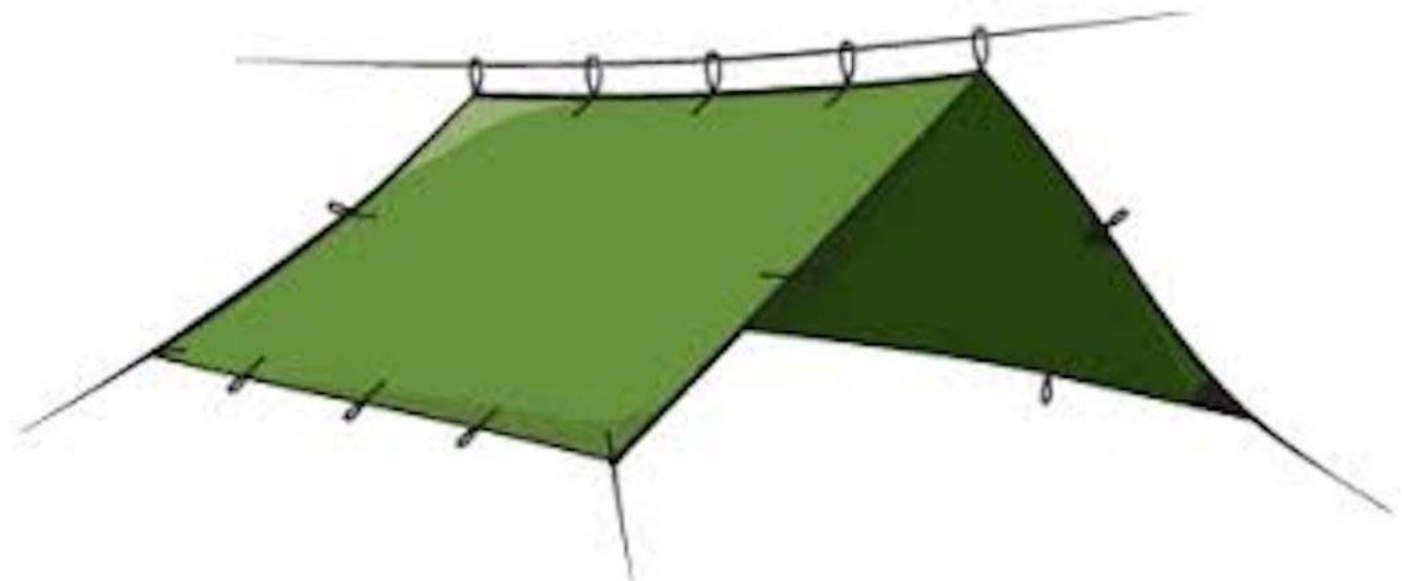

Pro inspiraci se můžete podívat také na naše video na [YouTube - JuBö Bushcraft](#)

Kotvící body:

Jsou to vlastně popruhová oka nebo kovová průchozí oka. Osobně mám raději popruhová oka, protože jsou prošíta a v látce drží lépe než nalisovaná kovová očka. Je ideální, aby bylo více kotvících bodů po obvodu a nejlépe i několik středových kotvících bodů.

Ukázka obvodových i hřbetových kotvících bodů

Tyčky a hole:

Ty se dají v přírodě vyrobit, ale také lze koupit skládací stanové tyčky. Osobně spíš používám trekové hole. Stejně je běžně nosím, můžu si tak nastavit výšku, jak potřebuji a mám pro ně využití jak ve dne za pochodu, tak v noci při spánku. Abyste neprotrhli plachtu, tak ostré konce patří do země a na rukojeť můžete nasadit balík náhradních ponožek a máte klid.

Ukázka použití trekingové hole s pomocí nasazených ponožek, aby nedošlo k poškození celtý.

Očka z lanka:

Pokud použijete odolný [paracord](#), může se vám stát, že bude v některých uzlech prokluzovat, ale zase nabízí velkou odolnost.

Já mám očka udělaná z 50 cm [paracordu](#). Jsou stažená uzlem a tvoří tak smyčku. Tu když položím na lanko, které je natažené mezi dva stromy, stačí uzel dvakrát obtočit kolem lanka a opatrně dotáhnout. Dostanete smyčku, kterou když chytnete za uzel, jde po lanku posouvat a pak když jí stáhnete, tak funguje jako brzda. Lze s ní snadno dotáhnout a vyšponovat cokoliv.

Mrkněte na návod **jak na to** na další straně.

Karabinky:

Karabiny a karabinky využívám jak malé tak velké. Stačí samozřejmě ty mini, ale když už sebou něco nosím, tak беру plnohodnotné karabiny, které mi v nouzi pomůžou i s jištěním na laně. V některých momentech se karabiny dají nahradit kolíky, které provlečete oky a stáhnete. Ale raději používám karabinu.

Stavba přístřešků

Ukázky přístřešku při použití **čtvercové cely** tedy v mém případě 3 x 3 metry.

Áčko neboli A Frame

Asi nejrozšířenější přístřešek. Podle výšky áčka se odvíjí i šířka na spaní.

Čím bude vyšší, tím se plocha spaní zúží. Dá se postavit dostatečně široké pro tři spící, ale pro dva spící i s batohy je to ideál.

Má však jednu nevýhodu - je otevřený ze dvou stran. Ale dá se jednoduše předělat a bude z jedné strany skoro uzavřený. Když ho šikově natočíte plochou proti větru, tak vás bude dobře chránit a zároveň bude vzdušný

Stavba je jednoduchá, natáhnete lanko mezi dva stromy anebo použijete oka na plachtě. Ideální výška je cca 75 cm. Potom jen zakolíkujete do stran a máte hotovo. Také můžete použít trekingové hole a ty použít jako stanové tyčky áčka.

Na půl neboli C-Fly Wedge

Tenhle přístřešek nabízí i využití plachty jako podložky. Používá se tam, kde je vlhko zespoda. Použil jsem natažené lanko a kousek od něj přikolíkoval plachtu tam, kde prochází středové kotvící body. Zbytek plachty jsem přehodil přes lanko a za kraje vyšponoval stříšku. Výhodou je, že spící člověk se může zbytkem plachty přikrýt a bude tak dodatečně chráněný i kdyby se vítr otočil.

Flat Roof Tarp Lean-to

Tento hodně otevřený přístřešek může sloužit také jako ochrana proti slunci, větru nebo lehkému dešti. Je vzdušný a jednoduchý na stavbu. Stačí na spodní linii ukotvit kolíky, v dostatečné výšce přehodit přes lanko a našponovat. Můžete si volit sklon i výšku dle potřeby.

Hammock diamond Tarp

Je přístřešek určený pro použití s hamakou. Krásně zakryje hamaku, spícího i věci okolo. Dá se zcela otevřít na jednu, druhou nebo obě strany. Máte tak krásný výhled. Pokud se počasí zhorší, tak stačí jen sklopit boky a jste chráněni.

Stavba je jednoduchá, stačí natáhnout plachtu pár cm nad hamaku a to tak, že plachtu natáhnete do kosočtverce. Volné kraje pak vyšponujete. Pokud budete mít kraje nízko u země, přikolíkujete, a když budete výš, tak natáhnete lanko a našponujete.

Plow Point

Můj nejoblíbenější a nejjednodušší přístřešek. Nejlepší je roh plachty ukotvit na strom, ideální je do výšky ramen, ale můžete to dát níž nebo výš podle chuti a místa. Pak jen na protější straně, tedy úhlopříčně, ukotvíte a roztáhnete boky, které taky ukotvíte. Tvoří vám to takový pluh.

Kryje ze tří stran, máte tam dost místa si kleknout a stále je vzdušný.

Tyhle jmenované přístřešky jsou částečně otevřené, dýchají a je tam minimální šance na kondenzaci z vnitřní strany plachty. Dá se pod nimi dlouhodobě fungovat a pod některými i vařit na vařiči. Ale buďte opatrní!

Poslední dva přístřešky z plachty 3 x 3 metry jsou polo uzavřené až uzavřené a dají se postavit i na zelené louce s jednou hůlkou nebo klackem.

Tarp tent

Prostorný, odolný a rychlý „stan“ bez podlahy. Stavba je jednoduchá. Plachtu rozložíme na zem a začneme kolíkovat od zadní strany. Použijeme kotvící bod od rohu na jedné i na druhé straně, to samé i na bocích, které jsou blíž k zadní části. V přední části zakotvíme rohový kotvící bod, ale kotvíme na pozici druhého kotvícího bodu. Uvnitř vztyčíme středovou tyčku a natáhneme pomocí šňůr plandající boky směrem dozadu. Předek natáhneme a našponujeme směrem dopředu. Tím máme krásný tvar a našponovaný vchod.

Je zde spousta místa. Pokud chcete ještě víc místa a máte tu možnost, nahrad'te vnitřní tyčku, vyšponujte stan pomocí lan a oček z venku bivaku.

Jehlan

Tenhle přístřešek je zcela uzavřený, může foukat a pršet jak chce. Jste sice stoprocentně chráněni, ale bude tam vlhko a špatně se do něj leze. Ale stoprocentně ochrání ze všech stran a někdy se tenhle styl může hodit. Plachtu rozprostřeme na zem, ukotvíme dva rohy, dva zbývající ukotvíme tak, aby byli u sebe a celek tvořil na zemi trojúhelník. Úzkým otvorem prostrčíme dovnitř tyčku a vyšponujeme.

Vchod tvoří dvě plachty, které musíte roztáhnout, abyste se dostali dovnitř.

Plachta 3 x 3 metry je podle mne nejlepší co do velikosti, váhy a různých způsobů stavby přístřeší. Ukázal jsem zde nejběžnější druhy, ale fantazii se meze nekladou a jsou desítky různých tvarů.

Stavby přístřešků – Obdélníková celta

Obdélníkovou plachtu používá většina armád světa a tak i v civilním cestování má svoje využití. Většina přístřešků, co jsme su ukázali z plachty čtvercového tvaru, postavíte i z obdélníku.

Je to třeba Áčko tedy A-Frame, C-Fly Wedge, Flat Roof Tarp Lean-to nebo klasické Lean-to.

Zastavím se však se u jednoho druhu, který ani nevím, jak pojmenovat. Jedná se o skoro uzavřený přístřešek, který můžete nechat pootevřený kvůli větrání, anebo ho skoro uzavřít.

Tento přístřešek je dostatečně prostorný pro jednoho, ale vejdou se i dva. Záleží na velikosti plachty. Nejlépe se staví ukotvený k překážce, břehu, kamenu nebo stromu.

Postup stavby se pokusím popsat v bodech:

1. Obdélník položíte na zem, kratší stranou od stromu.
2. Střed kratšího kusu plachty zvednete cca 50 – 80 cm nad zem a tam ho za středové oko přivážete.
3. Protější konec také přikotvíte buďto uprostřed, anebo nechte prostřední oko volné a začněte tím dalším vpravo a vlevo.
4. Na bocích použijte až třetí kotvicí bod od rohu.
5. Pokud nad plachtou napnete lanko, tak minimálně dvě oka vyšponujte.
6. Vznikne vám prostorný přístřešek, do kterého se sice budete soukat, ale ochrání vás skvěle.
7. Proti srážení vlhkosti nechte dolní otvor otevřený, dejte tam třeba batoh a tím si můžete regulovat sílu proudění vzduchu. Vždy se to nechá upcat, ať z toho nemáte větrný tunel.

Jsme na konci, tak ještě pár zásad.

Jistě najdete mnoho dalších přístřešků, které lze postavit. Dovolím si tvrdit, že tyhle jsou ty nejpoužívanější. Věřím, že vám této e-book pomohl zorientovat se při výběru správné bivačovací plachty nebo celtu a také Vám postupy a typy staveb pomohou při stavbě Vašeho budoucího nocoviště.

Mějte na paměti co říká zákon.

Nocování ve stanu zná každý. Naše legislativa však volnému nocování v přírodě a pod stanem moc nefandí. Je to zakázané. Jsou ale přírodní tábořiště, kempy a nocoviště, kde lze stanovat. I z tohoto důvodu je pro „bivak na divoko“ vhodnější celta a přístřešky z ní, které snáze obhájíte.

Využívejte závětrnou stranu.

Tahle zásada je vlastně nepsaným pravidlem a měla by se stát prvním nad čím se zamyslíte při výběru místa a orientace přístřešku. Vchod do přístřešku by tak měl být ideálně orientován na závětrné straně.

Těžce na cvičišti – lehce na bojišti

Využijte hezké dny v lese k tréninku stavby přístřešku, seznamte se se svým vybavením. Díky tomu výrazně zrychlíte stavbu přístřešku a objevíte různé vychytávky. Současně zjistíte zda máte vše potřebné pro stavbu a získáte jistotu a psychickou výhodu ve chvílích, kdy budete stavět přístřešek ve větru a dešti.

Doplňte vybavení a vyberte si správnou plachtu / celtu

Nepodceňte výběr a kupujte jen ověřené značky plachet, kde máte záruku kvalitního zpracování, avizovaného vodního sloupce, dostatečného množství a kvality pevných upevňovacích bodů.

[Veškeré ověřené vybavení najdete tako u nás v BUSHCRAFTshop.cz – kde máme všechny produkty důkladně prověřeny na vlastní kůži!](http://BUSHCRAFTshop.cz)

Autor: Tomáš Kraken Krákora

Jmenuji se Tomáš Krákora alias Kraken.

Narodil jsem se v Plzni a od mala mne to táhlo ven. Brzo jsem zjistil že mi pionýrská organizace nemůže nabídnout nic po čem toužím. Učil jsem se od starých trempů, a všeobecně od starší generace. Hodně jsem četl a skládal dohromady střípky informací. V červenci 1994 jsem nastoupil k 1.Praporu hloubkového průzkumu ve Zbiroze. Pobyt u této jednotky mne doslova nakopnul k dalšímu studiu. Od té doby mne zajímá vše spojené s pobytem v přírodě. Ať už klasický směr a nebo

military styl. Rád se s Vámi o svoje znalosti podělím, ale také se rád naučím něco nového.